

MØTEINNKALLING

TIL

HOVEDUTVALG FOR HELSE- OG SOSIALSAKER

Møtested: Møterommet - Bøheimen
Møtedato: 16.10.2008   **Tid:** 1600

Eventuelt forfall meldes til tlf. **76 11 42 00**
Varamedlemmer møter etter nærmere avtale.

SAKSLISTE

Saksnr.	Arkivsaksnr.	Tittel
0033/08	08/01048	REFERATER OG MELDINGER
0034/08	08/01041	FORSLAG TIL BUDSJETTREGULERING 3/2008 – HELSE – OG SOSIALETATEN
0035/08	08/01046	TERTIALRAPPORT 2/2008 – HELSE – OG SOSIALETATEN

Bø kommune 09.10.08

Anne Lise Kvalmo
leder

REFERATER OG MELDINGER

Saksbehandler : Ingrid Rabben Pedersen

Arkiv :

Arkivsaksnr. : 08/01048

Saksnr.: Utvalg

Møtedato

0033/08 Hovedutvalget

16.10.2008

1. Brev vedr. mulig økt rusmisbruk i Bø

FORSLAG TIL INTERN BUDSJETTREGULERING NR. 3/2008: HELSE- OG SOSIALETATEN.

Saksbehandler : Jim Gundersen
 Arkivsaksnr. : 08/01046

Arkiv :

Saksnr.: Utvalg
 0034/08 Hovedutvalget

Møtedato
 16.10.2008

Forslag til vedtak

1. Hovedutvalget for helse- og sosiale saker vedtar følgende budsjettregulering mellom de ulike avdelingene i etaten.

+= Økt behov/mindre inntekt
- = Mindre forbruk/økt inntekt

Konto	Tekst	Regulering
1.3000	Helse – og sosialadministrasjonen – drift	+11 000
1.3001	Hovedutvalgets disp.	- 2 546 000
1.3100	Legetjenesten	- 425 000
1.3102	Fysioterapitjenesten	+ 50 000
1.3110	Helsestasjonen	- 13 000
1.3120	Psykisk helsevern	+ 401 000
1.3201	Barnevern	+ 413 000
1.3200	Sosialtjeneste	- 81 000
1.3205	Tiltak flyktninger	- 112 000
1.3300	Adm. Bøheimen	+ 35 000
1.3310	Sykeavdelinga	+ 1 152 000
1.3330	Vaskeriet	+ 249 000
1.3340	Kjøkken	- 34 000
1.3400	Administrasjon hjemmebaserte tjenester	+ 5 000
1.3402	Avlastningstiltak	- 99 000
1.3410	Hjemmesykepleien	+ 614 000
1.3420	TTF	+ 455 000
1.3430	Straume dagsenter	- 75 000
SUM		0

2. Regulering av detaljbudsjett internt i avdelingen vedtas slik det fremgår av saksframlegget/vedlagt budsjettreguleringsskjema.

Saksutredning

Innledning.

Etter budsjettregulering 1/2007 er etatens nto ramme **kr. 63 313 000**. Etter dette har vi hatt et lønnsoppgjør som i 2008 koster etaten kr. 3 170 000. Lønnsoppgjøret ble meget kostbart: Gjennomsnittelig 8,07 % økning på fast lønn, ca. 17% i snitt på lørdags-/søndagstillegg og 22,9 % på søndagstillegg. Av dette har etaten fått kompensert kr. 968 000, dvs. at etaten over eget budsjett må dekke kr. 2 195 000. Etatens ramme er da justert til **kr. 64 281 000.-**

I denne ramma ligger det ikke noen kompensasjon for vedtatte nye tiltak i løpet av budsjettåret.

Disse er:

• Økte tiltak TTF	280 000 (fra 1. september)
• Økte kostnader ny bakvaktsavtale	150 000 (fra 1. juni)
• Kostnader rekrutteringstiltak	340 000 (fra 1. juli)
• Engangstilskudd NAV-etablering	100 000
• Kostnader permisjon videreutdanning	130 000
<i>Sum ufinansierte tiltak</i>	<i>1 000 000</i>

Budsjettkontrollen er gjort med en underbalanse på **kr. 4 506 000**, dvs. en økning på kr. 2 546 000 fra budsjettregulering 2/08. For å få budsjettet i teknisk balanse er dette lagt som en inntekt til Hovedutvalgets disposisjonskonto. Det er da tatt hensyn til økt ramme med kr. 968 000 som forutsettes satt til "Hovedutvalgets disposisjon". I merforbruket er medregnet ovennevnte ufinansierte tiltak, men ikke konsekvensene av lokalt lønnsoppgjør 2008.

Det knytter seg imidlertid usikkerhet på flere områder som erfaringsmessig er vanskelig å ha kontroll på/ kunne styre aktivt.

- Det er fortsatt stor usikkerhet til refusjon sykepenger selv etter innføring av nytt system for inntektsføring av sykepenger. Det er fortsatt treghet i systemet som gjør at utgiftene til vikarer føres tidligere enn vikarutgiftene, først og fremst gjennom den tid det tar før refunderbare sykemeldinger ekspederes fra de ulike avdelingene til ansvarlig for innkreving av refusjoner. Regnskap 2007 viser at trenden med mindre refusjon enn utgifter til vikarer fortsetter, noe som gir økt press på budsjettet. Som konsekvens av dette er "Refusjon sykepenger" redusert med kr. 500 000.-
- Økonomisk stønad: Regnskapstallene ser veldig bra ut, men som vanlig: Usikkerhet.
- Ekstravaktbudsjettene ved Bøheimen og hjemmebaserte tjenester: Usikkerhet, men det ser ut til at vi har skal klare å holde oss innenfor de beløp som ble avsatt ved forrige regulering.

I mellomtiden må etaten fortsette som før: Ha strengt fokus på innleie av vikarer, ekstravakter og muligheten for å sette eventuelt ledige stillinger i vakanse. Det er imidlertid ikke å legge skjul på at i en tjeneste der mesteparten av stillingene er en del av en turnus, så er det begrensede muligheter for å la vakter/stillinger stå tomme over tid uten at dette gir store uønskede konsekvenser for driften.

KOMMENTARER TIL DE ENKELTE ANSVARSOMRÅDER

Nedenfor kommenteres de største avvikene fra vedtatt budsjett. For en mer detaljert gjennomgang av de foreslåtte endringer vises til vedlagt budsjettskjema, med forslag til interne reguleringer. Det kommenteres derfor kun områder med avvik +/- kr. 30.000.-.

+ = *Beregna merforbruk, redusert inntekt*

- = *Beregna underforbruk, økt inntekt*

HELSE- OG SOSIALADMINISTRASJONEN

1.3101: Politisk styring: 4 506 000

Beløpet fremkommer som summen av stipulert merforbruk i 1. halvår, samt virkningen av det sentrale lønnsoppgjøret. Lønnsoppgjøret kostet som nevnt kr. 3 170 000, mens vi fikk kompensert kr. 968 000. Det betyr at av et beregnet økt merforbruk på kr. 2 355 000 gjennom budsjettregulering 3/08, så skyldes lønnsoppgjøret kr. 2 202 000 av dette.

1.3100: Legetjenesten: - 425 000

Skyldes i hovedsak reduserte lønnskostnader (ikke innleie av vikar, redusert stillingsstørrelse), samt økt betaling fra pasienter.

1.3102: Fysioterapitjenesten: + 50 00

Skyldes økt driftstilskudd til private fysioterapeuter (sentrale forhandlinger).

1.3120: Avdeling psykisk helsearbeid: + 401 000

Skyldes lønnsoppgjøret, samt større utgifter til ekstravakt og overtid i forbindelse med urolige pasienter med stort bistandsbehov.

1.3200: Sosialtjenesten: – 81 000

Skyldes i hovedsak overføring av et beløp på kr. 221 000 i såkalt ”kvalifiseringsstønad” fra staten. Det knyttes imidlertid noe usikkerhet fortsatt til når utbetalingen til brukerne kommer i gang, og de budsjettmessige konsekvensene av dette.

1.3101: Barnevern: + 413 000

Skyldes en ny, meget tung sak som har krevd store og spesielle utfordringer for tjenesten. Dette har gjort det nødvendig med omfattende ekstern bistand.

1.3205: Tiltak flyktninger: - 112 000

Skyldes nedleggelse av stillingen som flyktningekonsulent, samt opphør av leieforholdet ”Asphaugs Minde”. Dette medfører reduserte kostnader til innleie av boliger/strøm. En del av dette kan komme som økte kostnader for sosialtjenesten, og det er tatt høyde for dette i reguleringen. I motsatt retning trekker engangsutgifter på ca. kr. 60 000 i forbindelse med brannen ved ”Asphaugs Minde”.

1.3310: Sykeavdelingen: + 1 152 000

Mesteparten av dette skyldes lønnsoppgjøret. På den positive siden må nevnes at det vedtatte budsjett for ekstravakt ser ut til å holde. Det gode trygdeoppgjøret har også bidratt til inntektsøkning fra egenbetaling pasienter.

Kostnadene til rekrutteringstiltak ligger også inne i dette beløpet.

For å få bedre kontroll med forbruket er det i prinsippet innført inntaksstopp ved Bøheimen, dersom inntak på overbelegg medfører innleie av ekstravakt. Hovedutvalget har imidlertid også understreket at det må brukes skjønn, og at vi fortsatt skal ha en verdig eldreomsorg. Det er innført ukentlig rapportering på forbruket av ekstravakt.

1.3330: Vaskeriet: + 249 000

Lønnsutgifter, samt en beklagelig feilbudsjettering av pensjonsutgiftene.

1.3340: Kjøkken: - 34 000

Skyldes besparelser i forhold til forsikringsoppgjør etter branntilløp og reparasjoner i den forbindelse.

1.3402: Avlastningstiltak: - 99 000

Skyldes at kostnader i forbindelse med nye brukere blir noe rimeligere enn beregnet.

1.3410: Hjemmesykepleien: + 614 000

Økte lønnsutgifter. I tillegg fikk vi en tilleggsregning på kr. 112 000 i forbindelse med innlevering av leasingbilene, noe som var kr. 62 000 mer enn budsjettert. Videre kom regningen fra Vesterålen vaktsentral på kr. 65 000 så sent på året at den måtte føres på 2008. På den positive siden registreres at også hjemmesykepleien ser ut til å holde justert budsjett for ekstravakter.

1.3420: Tiltak og tjenester for funksjonshemmede(TTF): + 455 000.

Økte lønnsutgifter, samt noe merforbruk på ekstravakt. I forhold til den uoversiktlige situasjonen som ofte kan være ved TTF, brukes det relativt lite ekstravakt.

1.3430: Straume dagsenter (Aktivitetshuset): - 75 000

Skyldes nedleggelse av aktiviteten: Løpekontrakten og noe strøm løper imidlertid til sommeren 2009.

Jim Gundersen
Helse- og sosialsjef

VEDLEGG

- Budsjettreguleringsskjema

TERTIALRAPPORT 2/2008 – HELSE – OG SOSIALETATEN

Saksbehandler : Jim Gundersen
Arkivsaksnr. : 08/01046

Arkiv :

Saksrn.: Utvalg
0035/08 Hovedutvalget

Møtedato
16.10.2008

Forslag til vedtak:

1. Bø kommune tar tertialrapport 2/2008 til orientering.

Saksutredning:

1. INNLEDNING

Ansvarsområde.

Helse- og sosialetaten har i hovedsak ansvar for oppgaver etter lov og forskrifter og rundskriv om sosiale tjenester, barnevern, helsetjenester, psykisk helsevern, miljøretta helsevern, smittsomme sykdommer og helsemessig og sosial beredskap.

Budsjett.

I k-sak 29/08 "Budsjett 2008 - rammetilpasning" ble hs-etaten pålagt å redusere driften i 2008 med kr. 1 177 000 i forhold til vedtatt budsjett 2008. Etter dette var etatens nto budsjettramme for 2008 **kr. 63 313 000**. Rammen innebærer at helse- og sosialsektoren beholdt sin andel av nto driftsramme for Bø kommune, dvs. en liten økning fra 50,95 % i 2007 til 50,97 % i 2008.

Senere er vikningen av årets lønnsoppgjør kjent. Virkningen for helse- og sosialetaten ble økte lønnskostnader med kr. 3 170 000 for 2008. Overhenget utgjør kr. 1 841 000, slik at de totale kostnadene ved oppgjøret ble kr. 5 010 000. Det ble med andre ord et meget kostbart oppgjør i helse- og sosialsektoren, der den gjennomsnittelige lønnsveksten på fastlønnspostene ble 8,07 %. I tillegg steg kveldstillegget i snitt med 17 %, og lørdags-/søndagstillegget med 22,85 %.

Av dette beløpet er etaten tilført kr. 968 000 i kompensasjon, dvs. at det må finnes dekning innen eget budsjett med kr. 2 202 000. Dette er ikke mulig, jfr. et stipulert overforbruk på kr. 2 151 000 i tertialrapport nr. 1/2008.

2. PERSONAL

A. Bemanning

Bemanningen i etaten er økt med 2,9 årsverk som følge av opprettelse av 2 stillinger ved Bøheimen, samt rekrutteringstiltak. Samlet er det ca. 180 personer som har et arbeidsforhold i etaten, fordelt på ca. 120 årsverk.

Gjennom vedtak i k. sak 46/08 er det opprettet flere rekrutteringstiltak for sykepleiere ved Bøheimen. Grunnen til dette er at vi over langt tid har hatt problemer med å rekruttere og holde på sykepleiere ved institusjonen.

Av tiltak kan nevnes:

- Sykepleiere er fritatt fra deltakelse i bogrupperne på ettermiddagsøktene (når de er alene sykepleier i etasjen). Utgjør ca. 0,9 årsverk.
- Lønnstilskudd på kr. 20 000 pr. år, inntil institusjonen har godkjent antall sykepleiere (17,35 årsverk).
- Økt stipendordning fra kr. 30 000 til kr. 60 000 pr. år for studenter som tar minimum 3-årig høyskoleutdanning
- Opprettelse av 2 lærlingstillinger
- Rekrutteringstiltakene gjelder i 1. omgang inntil 3 år, og evalueres hvert år i sammenheng med årsrapporteringen.

Etter at rekrutteringstiltakene ble iverksatt er det rekruttert 3 sykepleiere til institusjonen, slik at antall sykepleiere pr. dato utgjør 12,44 årsverk. En sykepleier har sluttet, og tatt seg arbeid utenfor kommunen.

B. Sykefravær.

Utviklingen av sykefravær pr.31.08 2008, i % av mulige dagsverk*

2. tertial 2006:	12,3 %
2. tertial 2007	9,3 %
2007, hele året	10,2 %
1. tertial 2008-10-08	9,8 %
2 tertial 2008	9,1 %

* Tall for august foreligger ikke.

Dette er et meget lavt sykefravær til å omfatte en stor og tung pleie- og omsorgssektor. Bø kommune har all grunn til å være stolt og fornøyd over det lave sykefraværet!

C. Vikaravvikling.

Det store antall deltidsstillinger gjør at vikaravviklingen går rimelig greit. Problemet er å finne kvalifiserte vikarer når personell med 3-årig utdanning har fravær – det klarer vi omtrent aldri. I sommer måtte vi for første gang leie inn sykepleiere via vikarbyrå for å klare å holde tilstrekkelig dekning.

Ellers er det en vanskelig avveining å ha et stort nok/ikke for stort antall tilfeldige vikarer: I perioder med lavt fravær risikerer vi å miste kjente vikarer fordi de får for lite å gjøre, i perioder med stort fravær – eks. influensaperioder – risikerer vi å ikke ha nok vikarer fordi det er for mye å gjøre.

D. Likestilling.

I helse- og sosialsektoren er likestillingsarbeid i tradisjonell betydning nokså meningsløst. Lik lønn for likt/likeverdig arbeid har det vært i mange år. Det største problemet i sektoren er den skjeve kjønns sammensetningen, med et stort underskudd av menn. Antall menn i pleie- og omsorgssektoren kan telles på en hånd – blant ca. 150 kvinner. En så skjev kjønns sammensetning er uheldig, av hensyn til brukerne og også i forhold til arbeidsmiljøet.

Det understrekes at skjev kjønnsammensetning på en arbeidsplass/i et terapeutisk miljø oppfattes som uheldig, uansett hvilket kjønn som er i flertall.

I topplederstillingene i etaten er det overvekt av menn. Ingen av disse stillingene har vært ledig i perioden, men om så var ville kvinner blitt spesielt oppfordret til å søke.

E. Arbeidsmiljø.

Arbeidsmiljøet oppleves jevnt over godt, men på det har også i 2. tertial vært tendenser til arbeidskonflikter som går ut over den daglige drift. Det er tatt tak i dette på flere måter, og det er håp om å få til gode prosesser for å løse problemene.

Det er imidlertid ingen tvil om at hardt arbeidspress på lederstillingene med daglige ”må – gjøremål”, går ut over den tid som blir avsatt spesifikt til å iverksette miljøfremmede tiltak. Det kan også merkes tegn på generell slitasje i organisasjonen, noe som tilskrives at vedlikehold av organisasjonen og sterk nok konsentrasjon om driftsoppgavene er blitt skadelidende i forbindelse med stort arbeidspress og stadige omveltninger/nedbemanning i drifta de siste årene. Det er håp om at vi kan bøte på dette i tida framover.

3. GENERELT OM DRIFTA

Generelt.

Deler av organisasjonen har vært hektisk påvirket av iverksettingen av NAV-reformen fra 3. mars. Ansatte ved sosialkontoret har hatt travle dager. Gjennomføringen av NAV-reformen i Bø ser ut til å være vellykket, og de ansatte klarer å nå de sentralt fastsatte produksjonsmål for sitt arbeid.

Fortsatt er det slik at alle avdelinger i etaten har en svært presset drift, jfr. etterfølgende kommentar fra de ulike tjenesteområdene. Ferieavviklingen gikk stort sett greit i forhold til pasientene, det har ikke vært noen klager i forhold til de tjenester som er ytt. Pga helse- og sosialsjefens sykefravær – og ytterligere sykefravær fra stedfortreder – har det vært noe kaotisk på ledersida, med 4 personer som i kortere perioder har måttet fungere i stillingen. Vanskelig å planlegge, men det er å håpe på at slike situasjoner ikke oppstår.

Ellers er den store utfordringa å holde budsjettene, samtidig som vi har jobbet intens med forslag til mulige nedskjæringstiltak. Det medfører som alltid spenning og uro i organisasjonen – utfordringen er å kanalisere dette til positiv kraft for nødvendig omstilling.

Bøheimen Bo- og behandlingssenter.

Også 2. tertial har det vært konstant overbelegg ved Bøheimen. Det har vært en periode med mange pasienter med stort bistandsbehov. Dette illustreres bl.a at det ved utgangen av august var 22 dødsfall ved Bøheimen, mot 16 i hele 2007. Dette medfører bruk av mye ekstravakt dersom målsettingen om å bidra til en god og verdig avslutning på livet skal opprettholdes.

Til tross for stor mangel på sykepleiere forløp ferieavviklingen bra. Dog måtte institusjonen for første gang bruke vikarbyrå for å skaffe nok personell, noe som selvsagt er fordyrende for driften.

Institusjonen har tross ferieavviklingen klart å gi tilbud til de som har hatt behov for det. Det var ved utgangen av august 4 pasienter i overbelegg på Bøheimen. 3 av disse var korttidsoppholds/avlastning. Selv om avlastningsoppholdene ble gjennomført på dobbeltrom så var pasientene og pårørende fornøyd med det.

Bøheimen har også klart å ta imot akuttinnleggelser fra hjemmesykepleien og avd. psykisk helse.

Ved utgangen av august var det kun brukt ca kr. 20 000 til kjøp av liggeplasser på sykehus. Vårt lokalsykehus får i disse dager ros i media for at antall liggedøgn for ”utskrivningsklare” pasienter har gått ned. De som virkelig har gjort en innsats for å få dette til er ikke sykehusene, men omkringliggende kommuner som har klart å ta imot pasientene etter hvert. Det er meget godt gjort i en så pressa situasjon som pleie- og omsorgstjenesten er.

Bøheimen er som tidligere nevnt styrket med 3 årsverk sykepleiere i løpet av sommeren. Dette forventes å gi positiv effekt, og bl.a. bidra til reduserte kostnader for vikarer og ekstravakt, samt høynet faglig nivå. Fortsatt mangler imidlertid ca. 5 årsverk for at den godkjente bemanningsplanen hva gjelder sykepleiere er oppnådd. I 2. etasje drives nå begge avdelingene av 1 avdelingssykepleier. Dette kan bl.a. gi verdifull erfaring i forhold til mulig omorganisering av driften.

I tillegg er det opprettet en stilling for lærling ved institusjonen.

Hjemmebaserte tjenester.

Hjelpeordningen for hjemmene.

Fra 1. mai ble det iverksatt ny ordning hvor hjemmehjelperne møter opp i lokalene til hjemmesykepleien på morgenen og ved arbeidshagens slutt. Tidligere har de ikke hatt fast oppmøteplass verken på morgenen eller ved avslutning av dagen.

Ordningen oppleves som positiv både for hjemmehjelperne og avd. sykepleier i hjemmesykepleien. Ordningen har ført til bedre koordinering av arbeidsoppgavene, bedre samhandling mellom hjemmehjelpstjenesten og hjemmesykepleien samt at hjemmehjelperne blir mer inkludert i arbeidsstokken.

Avviklingen av ferien uten å ta inn vikarer har fungert greit. Det medførte en god del arbeid i forkant av ferieavviklingen å sikre at de som hadde størst behov skulle bli ivaretatt på en god måte.

Hjemmesykepleien

I andre tertial fikk en del av de mest ressurskrevende pasientene plass på Bøheimen. Dette medførte at en fikk avviklet det betydelige innleiet av ekstra personell i første tertial.

Hjemmesykepleien har omgjort en sykepleierstilling til ass. avdelingssykepleier. Dette gjør arbeidshagen til avd. sykepleier mer forutsigbar og kvalitetssikrer blant annet medisinshåndtering. I andre tertial har en sykepleier sluttet, denne stillingen håper en å få besatt i høst.

To sykepleiere som har vært i permisjon er tilbake i jobb.

Fra 1.mai ble det iverksatt ny turnus hvor det minimum er en sykepleier på vakt dag og kveld.

Avlastningsboligen på Forøy har vært utleid til en pasient som ble utskrevet fra Bøheimen.

Fra 1. september ble avlastningsboligen igjen tatt i bruk for avlastning/kortidsopphold.

Det er stort press på omsorgsboliger på Forøy. Øvrige trygdeboliger blir det stadig vanskeligere å leie ut. En trygdebolig på Vinje har stått ledig fra i juni da det ikke har lyktes å leie denne ut.

Ferieavviklingen har gått rimelig greit, men en er avhengig av at det faste personalet gjør en stor ekstrainsats for at ferien skal komme i havn.

1. mai fikk vi overlevert fire nye leasingbiler fra Karl Strømme og Bø Bilservice, to biler fra Biltrend Sortland og en bil fra Toyota Nordvik, samtlige biler er varebiler.

Fagutvikling

En hjelpepleier deltar i demensnettverk i Vesterålen. Disse følges opp av personell fra Kløveråsen utredning og kompetansesenter i Bodø. Det har vært avviklet et kurs i sommer og oppfølgingskurs skal avvikles i høst.

En sykepleier skal delta på diabetesseminar i høst. Målsetningen er at hjemmesykepleien skal ha en sykepleier som har spesiell kompetanse på dette området. Kreftkontaktene i hjemmesykepleien deltar i kreftnettverk i Vesterålen.

Internundervisning utført av legene gjennomføres en gang i måneden.

Avlastning

Avlastningsleilighet i bofellesskapet Straume benyttes jevnlig av en ny ung bruker fra medio august. Det er opprettet to deltidsstillinger tilknyttet denne tjenesten. Stillingene er lyst ut eksternt, og det er sært lenge side slike fagstillinger ikke er besatt gjennom internt opprykk.

Aktivitetshuset

Aktivitetshuset ble nedlagt fra 1. juli. Dette har medfører et redusert aktivitetstilbud for de få som var brukere av dette.

TTF

(tiltak- og tjenester for funksjonshemmede)

En av leilighetene i tomannsboligen i bofellesskapet Straume leies ut til en eldre person. Avlastningsleiligheten som er etablert ligger i firemannsboligen.

Det er fortsatt store utfordringer med hensyn til utagering og vold overfor ansatte. Dette arbeides det systematisk med gjennom veiledning fra rehabiliteringsteamet på Nordlandssykehuset. Etter sommeren har en på nytt startet opp med basseng en gang i uka, dette er et populært tiltak. Fysioterapeut deltar i bassenget med trening og veiledning.

En vernepleier sluttet 30. juni.

Fagutvikling

En ansatt har fullført vernepleierutdanning, og startet i stilling som vernepleier fra 1. juli. Fire vikarer tilknyttet TTF har gjennomført medisinkurs.

Helseavdelingen.

Legetjenesten

Driften ved legekantoret fungerer godt. Alle legestillinger er besatt. I samarbeid med universitetet i Tromsø er 2 medisinstudenter utplassert i 8 uker. I tillegg har kantoret turnuslege i høst. Kommunelege Jürgen Kørner har begynt som lektor med medisnutdanningen i Tromsø, og arbeider 40 % stilling der. Legetjenesten i Bø legger vekt på å ha god kontakt med sykehusene og studiemiljøene der. Kapasiteten ved legekantoret er justert ned med 40 % stilling, jfr. ovenfor.

Fastlegeordningen fungerer godt i Bø, men det blir en utfordring å sikre pasientene et godt nok tilbud de ukene Jürgen er i Tromsø. Det har vært noen klager fra pasientene og 2 klager til fylkesvegen som er behandlet på vanlig måte. Det er ikke konstatert alvorlige avvik ved kantoret.

Sykefraværet ved kontoret er minimalt, og arbeidsmiljøet oppleves som godt. Både samarbeidet internt i kommunen, mellom NAV og kommunen og med spesialisthelsetjenesten fungerer godt.

Frisklivsentralen.

Det viktigste tiltaket i regi av Frisklivsentralen er oppvarmet basseng en gang pr. uke på Steine. Dette har særlig stor betydning for personer med psykisk utviklingshemming, og andre med ledd- og muskelsykdommer. Utover dette bidrar sentralen med helsesamtaler i forhold til pasienter som trenger spesiell oppfølging i forhold til livsstilsykdommer, høyt kolesterol, diabetes, inaktivitet og overvekt.

Avdeling for psykisk helse.

Fremdeles ei viss økning/avdekking av alvorlige diagnoser og sammensatt problematikk. Personalet jobber svært tett m/en del av pasientene i avdelingen og ute i kommunen. Det er ønskelig at den tettere oppfølgingen av de sykeste pasientene skal økes. Man avdekker stadig omfattende hjelpebehov hos en del av pasientgruppa. Det er ufordrende for ei lita personalgruppe å klare å ivareta dette. Henvisningene blir nøye vurdert, ut fra bestilling og kapasitet.

Avd. har mistet faglig kompetanse innen barn- og unges psykiske helse gjennom at vedkommende som begynte på denne utdanningen har sluttet i avdelingen.

Avd. ser også en økende tilflytting til kommunen hvor det etter hvert viser seg at hjelpebehovet er ganske stort. Det være seg rus, psykiatri eller dobbeltdiagnoser.

Avd. er svært glad for at de 4 boligene bygd for personer med psykiske lidelser nå brukes fullt ut av målgruppen. Konsentrasjon av personer med stort bistandsbehov gjør det på alle måter lettere å yte best mulig hjelp. En av utfordringene i tida framover blir å få dagtilbudet til å fungere mer som et målrettet og terapeutisk tilbud. I dag har det for mye preg av å være "cafe-drift", uten mål og mening.

Helsestasjonen.

God skolestart og arbeid i ansvarsgrupper prioriteres tidlig på høsten, og dermed blir mye annet skolehelsearbeid utsatt til over nytt år. Vi ser en tydelig økning av barn med spesielle behov. Samarbeidet med psykiatritjenesten blir mer og mer viktig, og det er behov for faste møter/agender. Tverretatlig rusforebyggende gruppe fungerer ikke, og helsesøster vil ta initiativ for å få dette i gang igjen. Ellers sliter det på tjenesten at det gjentatte ganger i forbindelse med budsjettarbeid kommer signaler om nedskjæring av tjenesten.

Sosialtjenesten/NAV Bø.

I løpet av 2. tertial har sosialtjenesten brukt mye tid for å få "satt seg" som en del av NAV Bø. Ufordringene for de ansatte har vært meget store, med masse nye fagfelt og ikke minst skoloring i dataprogrammer å sette seg inn i. Dette til tross har NAV Bø klart å holde forventet produksjon oppe, og det er godt gjort med tanke på den store omstillingen de har vært gjennom. Nasjonalt vet vi jo at NAV sliter med restanser, men det har gått bra i Bø. I forbindelse med tilsetting av ny leder for NAV måtte det skaffes ett kontor ekstra, men også dette har løst seg på en grei måte.

Nivået på utbetaling av økonomisk sosialhjelp har i perioden vært markert lavere enn tidligere år. Hvorvidt utviklingen vil fortsette er uvisst da det er uklart hvilken effekt det nye kvalifiseringsprogrammet vil ha.

NAV Bø har mistet en medarbeider i løpet av sommeren, noe som gjør det nødvendig med visse endringer i arbeidsoppgaver og rutine. Til tross for det store arbeidspresset var det ikke sykefravær ved kontoret i perioden. NAV vil gjennom utarbeiding av en markedsplan satse på større dialog med næringslivet i kommunen. Det er etablert faste samarbeidsmøter med legekantoret.

Flyktningeprosjektet.

Prosjektet som selvstendig enhet er nedlagt. Alle flyktningene som var på introduksjonsprogrammet har avsluttet dette. Det må dessverre fastslås at det ikke har lyktes å få flyktningene ut i praksis eller arbeid gjennom programmet, og at denne delen av målsettingen har mislyktes. Det forventes at flere av flyktningene vil være deltakere i "kvalifiseringsprogrammet", dvs. at de skal ha et full tids tilbud om skole/arbeid/praksis mot å få lønn (tilsvarende 2 x folketrygdens grunnbeløp), og tilgang til bostøtte.

Barneverntjenesten.

Tilsatte i barnevernet opplever stort trykk på omfattende og alvorlige saker. Flere barn er plassert i fosterhjem og på institusjoner, og dette medfører mye møte- og reiseaktiviteter. Dette i seg selv opptar mye tid som går på bekostning av øvrig saksbehandling. Bl.a. medfører det at vi har flere fristoverskridelser, dvs. saker der vi ikke får gjennomført nødvendige undersøkelser etter fastsatte frister. I tillegg henger vi mye etter hva gjelder prosedyrer, internkontroll mv. Dette er en uheldig situasjon, og sliter på saksbehandlerne. Mht. til internkontroll/kvalitetssikring er det søkt fylkesmannen om midler til et interkommunalt samarbeid om utviklingen av dette.

Dersom trykket på barnevernet fortsetter slik det har vært de siste årene, er vi for lavt bemannet til å klare oppgavene. Dette går spesielt ut over forebyggende arbeid. I barnevernet oppstår lett en paradoks situasjon: Jo bedre bemanning – jo flere saker – og jo større utgifter, i hvert fall på kort sikt. Dette ser vi bl.a. på regnskapsresultatene: Utgiftene til barnevern var betydelig lavere i 2005, da vi hadde mye vakanser i barnevernet. Fram til juni var det leid inn ekstra hjelp i 40 % stilling med vekt på forebyggende arbeid for om mulig å unngå ytterligere institusjonsplasseringer, og det var videre for første gang nødvendig å leie inn ferievikarer.

I forhold til oppgavene er barnevernet underbemannet, og de mange plasseringene i fosterhjem og institusjoner fra Finnmark i nord, til Østlandet i sør, medfører at en stor del av de ansattes tid medgår til reising og oppfølging av disse sakene. Dette går selvsagt ut over det forebyggende og oppfølgende arbeid lokalt, og medfører i sin tur økt fare for nye omsorgsovertakelser. I perioden er det søkt BUFetatet om midler til å iverksette omfattende miljøterapeutiske tiltak i Bø, med sikte på at barn/unge med store problemer kan på tilbud i Bø (MST-tiltak). I løpet av perioden har det oppstått en meget tung og vanskelig sak, som medfører økt innleie av (dyrt) eksternt personell.

Barnevernet i Bø – som de fleste andre mindre kommuner – har administrativt og organisatorisk vært en del av "sosialkontoret". Dette opphørte i Bø gjennom etableringen av NAV, da bare sosialtjenesten av praktiske årsaker ble overført. De ansatte i barnevernstjenesten er nå direkte underlagt helse- og sosialsjefen, og henger litt i "løse luften" rent organisatorisk. Det må utredes nærmere om det er ønskelig/mulig å gi barneverntjenesten en annen organisatorisk tilknytning.

Helse- og sosialsjef fungerer fortsatt som leder av barnevernet, og heller ikke dette er en optimal løsning..

4. SAMARBEID PÅ TVERS AV AVDELINGENE.

Etaten deltar ikke i mange faste, tverretatlige grupper. Noen kan allikevel nevnes: Stabsmøtet, det interne ledermøtet i helse- og sosialavdelinga, Ressursgruppa for flyktninger, FYSAK, sekretærforum. Det foregår imidlertid et utstrakt og godt samarbeid med andre etater fra sak til sak, og samarbeidsklimaet oppleves som meget godt.

5. REGIONALT SAMARBEID.

Avdelingene i Bø deltar i flere formelle regionale samarbeidsfora. Det finnes fagfora innen psykiatri, pleie- og omsorgstjenester, kompetanseheving (RKK), kommunelege I-fora, barnevern, fora for sosialledere, helsesøstre og flyktningemedarbeidere. I tillegg samarbeides det godt med statlige og fylkeskommunale tjenester både i og utenfor regionen fra sak til sak. Psykiatritjenesten melder om godt samarbeid med den stedlige statlige psykiatritjenesten, men også at volumet på samarbeid med spesialisttjenesten ved Hålogalandssykehuset er altfor lite.

6. OMSTILLINGSARBEID.

Det største omstillingsarbeidet i perioden har vært i forbindelse med etableringen av NAV og flytting av sosialtjenesten. Tjenesten begynner å ta sin form, men fortsatt gjenstår mye, eksempelvis harmonisering av lønns- og arbeidsvilkår. Også de interne organisasjonsmessige rutineene er under justering.

7. ØKONOMI

Budsjettkontrollen viser et stipulert overforbruk/økte kostnader på **kr. 4 506 000** 2008 dersom kostnadsbesparende tiltak ikke lykkes, eller at etaten tilføres nye midler til å dekke opp overforbruk/nye tiltak som ikke er finansiert.

I dette beløpet ligger følgende tiltak som er vedtatt, men så langt ikke finansiert:

• Økte tiltak TTF	280 000
• Økte kostnader ny bakvaktsavtale	150 000 (fra 010608)
• Kostnader rekrutteringstiltak	340 000 (fra 010708)
• Kostnader permisjon videreutdanning	130 000
• Tilskudd NAV etablering	100 000

I løpet av året er Bø kommune også tildelt kr. 1 000 0000 i ekstraordinære midler fra fylkesmannen som følge av situasjonen i barnevernet. Disse er ikke lagt inn i ramma til helse- og sosialsektoren spesielt.

NÆRMERE OM DE ULIKE AVDELINGENE

1.3101: Politisk styring: 4 506 000

Beløpet fremkommer som summen av stipulert merforbruk i 1. halvår, samt virkningen av det sentrale lønnsoppgjøret. Lønnsoppgjøret kostet som nevnt kr. 3 170 000, mens vi fikk

kompensert kr. 975 000. Det betyr at av et beregnet økt merforbruk på kr. 2 521 000 fra budsjettregulering 2/08, så skyldes lønnsoppgjøret kr. 2 195 000.- av dette.

1.3100: Legetjenesten: - 425 000

Skyldes i hovedsak reduserte lønnskostnader (ikke innleie av vikar, redusert stillingsstørrelse), samt økt betaling fra pasienter.

1.3102: Fysioterapitjenesten: + 50 00

Skyldes økt driftstilskudd til private fysioterapeuter (sentrale forhandlinger).

1.3120: Avdeling psykisk helsearbeid: + 401 000

Skyldes lønnsoppgjøret, samt større utgifter til ekstravakt og overtid i forbindelse med urolige pasienter med stort bistandsbehov.

1.3200: Sosialtjenesten: – 75 000

Skyldes i hovedsak overføring av et beløp på kr. 221 000 i såkalt "kvalifiseringsstønad" fra staten. Det knyttes imidlertid noe usikkerhet fortsatt til når utbetalingen til brukerne kommer i gang, og de budsjettmessige konsekvensene av dette.

1.3101: Barnevern: + 413 000

Skyldes en ny, meget tung sak som har krevd store og spesielle utfordringer for tjenesten. Dette har gjort det nødvendig med omfattende ekstern bistand.

1.3205: Tiltak flyktninger: - 112 000

Skyldes nedleggelse av stillingen som flyktningekonsulent, samt opphør av leieforholdet "Asphaugs Minde". Dette medfører reduserte kostnader til innleie av boliger/strøm. En del av dette kan komme som økte kostnader for sosialtjenesten, og det er tatt høyde for dette i reguleringen. I motsatt retning trekker engangsutgifter på ca. kr. 60 000 i forbindelse med brannen ved "Asphaugs Minde".

1.3310: Sykeavdelingen: + 1 152 000

Mesteparten av dette skyldes lønnsoppgjøret. På den positive siden må nevnes at det vedtatte budsjett for ekstravakt ser ut til å holde. Det gode trygdeoppgjøret har også bidratt til inntektsøkning fra egenbetaling pasienter. Kostnadene til rekrutteringstiltak ligger også inne i dette beløpet.

For å få bedre kontroll med forbruket er det i prinsippet innført inntaksstopp ved Bøheimen, dersom inntak på overbelegg medfører innleie av ekstravakt. Hovedutvalget har imidlertid også understreket at det må brukes skjønn, og at vi fortsatt skal ha en verdig eldreomsorg. Det er innført ukentlig rapportering på forbruket av ekstravakt.

1.3330: Vaskeriet: + 249 000

Lønnsutgifter, samt en beklagelig feilbudsjettering av pensjonsutgiftene.

1.3340: Kjøkken: - 34 000

Skyldes besparelser i forhold til forsikringsoppgjør etter branntilløp og reparasjoner i den forbindelse.

1.3402: Avlastningstiltak: - 99 000

Skyldes at kostnader i forbindelse med nye brukere blir noe rimeligere enn beregnet.

1.3410: Hjemmesykepleien: + 614 000

Økte lønnsutgifter. I tillegg fikk vi en tilleggsregning på kr. 112 000 i forbindelse med innlevering av leasingbilene, noe som var kr. 62 000 mer enn budsjettet. Videre kom regningen fra Vesterålen vaktsentral på kr. 65 000 så sent på året at den måtte føres på 2008. På den positive siden registreres at også hjemmesykepleien ser ut til å holde justert budsjett for ekstravakter.

1.3420: Tiltak og tjenester for funksjonshemmede(TTF): + 455 000.

Økte lønnsutgifter, samt noe merforbruk på ekstravakt. I forhold til den uoversiktlige situasjonen som ofte kan være ved TTF, brukes det relativt lite ekstravakt.

1.3430: Straume dagsenter (Aktivitetshuset): - 75 000

Skyldes nedleggelse av aktiviteten: Løpekontrakten og noe strøm løper imidlertid til sommeren 2009.

8. UTSIKTENE FRAMOVER

Restanser/omstillingsarbeid

De nærmeste årene ser ut til å bli preget av nedskjæring av driften, og omstillingsarbeid i den forbindelse. Nye tiltak må imidlertid også utredes. Spesielt på området ”Bolig og tiltak for unge funksjonshemmede” tvinger det seg frem at noe må gjøres.

Selv om etaten nå er godt i gang med å vurdere tiltak for å få ned driftsvolumet med 6 mill. i økonomiplanperioden 2009 – 2012, er den første og viktigste oppgaven å redusere overforbruket i 2008 mest mulig. Ovenstående gjennomgang viser at det er behov for dyptgripende tiltak, med konsekvenser både for brukerne og de ansatte. I tillegg til stipulert underskudd for 2008, kommer et underfinansiert lønnsoppgjør på ca. 2,5 mill. kr. som vi drar med oss inn i 2009.

Det store problemet/utfordringen i sektoren er overforbruket på ekstravakt, overtid og vikarer uten refusjon. Det oppfattes som positivt at vi har greid i stanse veksten i forbruket på disse postene, slik at de beregninger som ble lagt til grunn ved budsjettregulering 2/08 ser ut til å holde.

For å bedre kontrollen over disse utgiftene, er følgende tiltak innført:

Følgende generelle regler gjelder for innleie av ekstravakt/vikarer uten refusjon/overtid:

1. Innleie av personell utover grunnbemanning/bruk av overtid gjøres kun i de tilfelle det er fare for liv og helse, eller kommunen setter seg ut over myndighetskrav ved ikke å gjøre det. Eksempler på det siste kan være at det er lovbestemt at det til enhver tid skal være en sykepleier tilgjengelig ved Bøheimen. Hva som ligger i formuleringen ”fare for liv og helse” må være opp til den enkelte leder å definere i forhold til egen oppfatning av faget og etiske standarder.

2. Innleie av vikar uten refusjon skal vurderes nøye i hvert enkelt tilfelle, og unngås i størst mulig grad. Under ingen omstendighet skal det leies inn vikar u/refusjon utover grunnbemanningen.
3. Unntatt fra disse reglene er behov som måtte oppstå i forbindelse med terminalpleie (pleie ved livets slutt), samt tjenester som må ytes i hht vedtatte enkeltvedtak.
4. Ved tvil om praktisering av ovennevnte retningslinjer kontaktes nærmeste overordnede.

Perioden har også vært preget av arbeidet med å finne mulige innspill til nedskjæringstiltak. Selv om arbeidet ikke ble avslutta i arbeidsgruppene før sommerferien, førte de forslagene som var kjent fra diskusjonen i utvalgsmøtet i juni til en viss uro i organisasjonen. Dette er selvsagt ikke til å unngå i en åpen prosess, der målet er nedskjæring av driften.

Arne Kvensjø
Rådmann

Jim Gundersen
Helse- og sosialsjef

VEDLEGG

- Ingen vedlegg på mappa